

Ikonografija je veda, ki razlaga zakaj je slika nastala in kakšno vlogo je imela v preteklosti. Ikonografija različnih religij, obdobji, neposredno spoznavnih motivov. (pomeni opis. slike)

Ikonografske teme: nabožne(svete knjige), posvetne(literarno, zgodovinsko območje) Literarni motivi so dogodki iz znanstvenih, filozofskih in teoloških vsebin. 19. stoletje.

Krajina je izraz, s katerim upodobimo pokrajino.

Žanr...vsakdanja opravila.

Veduta je mestno jedro.

Tihožitje...upodabljanje predmetov.

Portret je podoba človeka od glave do prsnega koša.

Akt je podoba golega telesa.

Ikonologija je umetnostzgodovinska metoda, ki ugotavlja razne povezave motivov na po dlagi ikonografskega opisovanja ter pojasnjuje globlje sporočilo in simbol. upodobitve: tema, motiv, snov, vsebina. /

Sikstinska kapela prikazuje prizore iz stare zaveze(9 slik).

3 deli: stvarjenje sveta, stvarjenje Adama in Eve in zgodba o Neotu.

Simbolika, ni v časovnem zaporedju, začne se niz človeških napak.

Razdel. na 9 polj: velikani, preroki(sibile), angelci(putte), igrajoči se otroci. **Ikonol. razlaga**: globlje spor., človek je grešil in bil izgnan iz raja, lepota zlitje telesn. in duhov.

Pilon-stolpast steber

Kiparstvo je umetnostna stroka, ki se ukvarja z obl. gmote(telesnost, volumen, prostor).

Temeljni vrsti: **obla**(okrogla, prosto stoječa) in **reliefna** plastika(vezana na ploskev, arhitek).

Skulptura je ko odvezemamo snov, **plastika** ko kipu dodajamo snov (kovine, mavec...)

Načini kiparjenja: ulivanje, sestavljanje, konstruiranje.

Estetsko, zasebno, javno kiparstvo.

Tradicionalni(kamen, kovine, les), **moderni**(plastika, porcelan, Al, led, pesek) material.

Delitev po vlogi in namen:samostojno kipar., reliefne plastike, zaseben, javen,estetski namen.

Torzo je nedokončana stvaritev.

Serpentinata pomeni ovitost, gibanje, nestabilnost figure.

Ko prevladuje uporaben vidik kiparstvo postane oblikovanje.

Michelangelov David: lepota človeškega telesa.

Berninijev: silovito dinamično gibanje, gleda

grozeče, odraslo; oblečen.

Verrocchijev: ponosno v svet, dinamika.

Donatellov: skrivnosten.

Grafika je tehnika, ki multiplicira risbo in se izraža s črto oz. linijo. Izhodišče za likov umet. Za nastanek potrebujemo **matrico** (osnovna plošča- les, guma, linolej, kamen, steklo...) Izdelamo z izrezovanjem, jedkanjem, praskanjem, graviranjem.

Grafični materiali: tuši, grafične barve, kisline, polima sredstva.

Umetniška in industrijska grafika.

Lesorez(ksilografija)- najstar. graf. tehnika, 15.stol., Albrecht Durer. Visoki tisk.

Nadomestil ga je linorez.

Bakrorez (halkografija)- 2. najstarejša graf. tehnika. Globoki tisk.

Kamnotisk

(litografija)-jedkamo. Starejše grafične tehnike. Ploskovni tisk.

Monotipija- en odtis.

Serigrafija- sitotisk, mod. graf. tehnika.

Kolagrafija, slepitis, vezenje- moder.graf. tehnike.

Celjski strop- nastal med 1635-1640. V celjski grofiji, s tempera barvicami na platno. Strop meri 11,45x9,87. Odkrili ga leta 1926, ko so prenavljali grofijo.

Osrednji del: nebo, na nebu 4 angeli, balkoni, različni sloji prebivalstva, 4 stebri-podoba križa.

Kratke stranice: antične vojne.

Polja nad daljšima stenama: letni časi (alegorično upodabljanje).

Vogali: gigantje.

Neznan slikar. Ikonološka razlaga: Matej Sterne.

Prazg.um.(do 500), um.st.v.(do 1100),

antična um(do 500), um.sr.v.(do

1550n.št),um.nov.v.

Morfol. slogi: ploskoviti(izraža idejo), plastični(telesa, prostor...), slikoviti(vtis, občutek)

Prazg.um.

kamena doba(paleolitik, mezolitik, neolitik), obdobje kovin(bakr., bron., želez.)

Slike v jamah.

Willendorfska Venera(Krems ob Donavi, glava- čelada, poudarjene dojke, košati boki,11,5 cm ...ženski idoli.

Vaška situla (jezdci, priz. Žrtvovanja, živalske figure)

Um.st.veka- egej. kult.(Sumerci, Babilonci, Akadci, Perzijci).

Razvoj palače(**apadana**- sprejemna dvorana).

Kip.: **Bab**: reliefi, prizori bitk.

Sum: kipi molilcev.

Asir: bik(5 nog).

Piktogram-simboli za obredja. Vaška situla.

Megaliti so veliki kamni(menhirji, monoliti)

Egipčanska um.-

predidnastična,čas.st.države,doba sr. kralj,čas nove drž.,pozn. obd.,heleniz.

Močan vpliv relig., stroga stilizacija,

nadnaravne velikosti(kolosi)

Monumentalen- mogočen.

Piramide: prisekana, stopničasta.

Tempelj:megalitski kipi (oziranje v daljavo, večnost, niso samostojeci).

Kiparstvo: reliefno okraš. arhit.

Egipčanski kanon- kipi vezani na ozadje, ena noga postavljena naprej, enostavno obl. telo, zre v daljavo).

Slikarstvo: stensko, knjižno, tabelno- življenje v onostranstvu), heiroglifi, zviti papirusov.

Mastabe- prostor za pokopavanje, pod zemljo grobnica, na vrhu piramida- prvi nastanek).

Grška um.

egejske kulture: kretska, mikenska-vplivata na razvoj. 100-34 pr Kr.

Megaron- pravokotna dvorana s stebri, **Levja vrata**- zidava s preklado (3 vrata)

Kron. del: obd. geometričnega sloga (1100-200 pr.Kr),

arhaisko obd.(700-500 pr. Kr),

klasično obd. (500-300 pr Kr.),

helenistično obd. (300-34 pr. Kr).

Geometrijska prvina:

vazno slik.; črno, rdeče figurarno slikarstvo.

Amfora- podolgovat vrč z 2 ročajema (vino),

Lekitos- podolg. pos. z 1 ročajem,ozek

vrat(mazilna olja),

Krater- vrč za meš. vina z vodo.

Kurosi- goli mladeniči,

Kore- oblečene mladenke, nagubane.

Arh. obd.- slovesna drža(grška umetnost obe obliki)

Evritimija(več zaporadnih gibov- dinamika).

Kiparji: Miron, Poliklejt, Fidij, Praksitel.

Friz- ozek pas, ki zaključuje ali členi steno.

Občudovanje golega ženskega telesa- **akt**.

Stebri:

Dorski- kontin. Grčija, brez baze, en prstan,

deblo stoji na talni plošči.

Jonski- baza, več prstanov, deblo vitkejše

kot pri dorskem.

Korintski- baza, iz jonskega.

Kontrapost- protitežnost. Človek iz ene noge prenese težo na drugo nogo. V Grčiji.